

Täysistunto

Keskiviikko 21.2.2024 klo 13.58—19.52

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 6/2024 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Ministeri Satonen, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.23 **Työministeri Arto Satonen** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Esityksessä ehdotetaan kansallisesti täytäntöön pantavaksi EU:n niin sanottu erityisosaaajadirektiivi. Direktiivissä säädetään kolmannen maan kansalaiselle korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten myönnettävästä erityisosaaajaluvasta eli EU:n sinisestä kortista. Direktiivi on alun perin vuodelta 2009, ja meillä ulkomaalaislaissa on tästä luvasta säädettykin jo vuodesta 2012. Direktiivi on uudistettu sen vuoksi, että EU:n sinisestä kortista tulisi houkuttelevampi lupa ja unionin työmarkkinoille pääsyn järjestelmästä selkeämpi, jotta sillä saadaan houkuteltua kolmansista maista korkean osaamistason työntekijöitä tulemaan ja jäämään Euroopan unioniin. Samalla on tarkoitus edistää kyseisten työntekijöiden liikkuvuutta unionin sisällä. Esityksellä ehdotetaan säädetävän oma erillislakinsa tästä luvasta, koska direktiivi pantaisiin täytäntöön tarkemmin ja kattavammin kuin se on alun perin tehty ja koska komissio edellyttää direktiivin tarkempaa sääntelyä kansallisesti.

Arvoisa puhemies! Esityksen keskeinen ehdotus on, että EU:n sinisen kortin myöntämisen edellytyksenä olevaa palkkakynnystä lasketaan. Tällä hetkellä luvan myöntäminen edellyttää, että palkka on vähintään puolitoista kertaa palkansaajien keskimääräinen bruttopalkka eli 5 209 euroa kuukaudessa. EU:n sinisen kortin saaneiden keskimääräinen palkka on vuonna 2022 ollut reilut 6 800 euroa kuukaudessa. Lupia on kuitenkin myönnetty vähän verrattuna kansalliseen erityisosaaajalupaan oletettavasti juuri korkean palkkavaatimuksen vuoksi. Esityksen mukaan palkkakynnystä laskettaisiin samalle tasolle kuin se on kansallisessa luvassa eli tasolle 1,0, jolloin vaadittavan palkan tason tulisi olla vähintään 3 638 euroa kuukaudessa, ja tämä vaadittu palkan taso siis liikkuu keskipalkan mukaan.

Esityksellä ei arvioida sellaisenaan olevan erityisosaaajien maahanmuuton määrää kasvattavaa vaikutusta. Pikemminkin arvioidaan, että erityisosaaajista entistä useampi hakisi EU:n sinistä korttia kuin kansallista erityisasiantuntijan oleskelulupaa. Viime vuonna en-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2024 vp

simmäisiä EU:n sinisiä kortteja myönnettiin 163 kappaletta, kun erityisasiantuntijalupia myönnettiin tähän nähden moninkertainen määrä eli 1 297 kappaletta. Oleskelulupa myönnettäisiin molemmissa tapauksissa samalla tavalla, mutta EU:n siniseen korttiin liittyisi EU-lupana tiettyjä etuja verrattuna kansalliseen vastaavaan lupaan. EU:n sinisen kortin haltija saisi liikkua toiseen jäsenvaltioon lyhytaikaisesti eli enintään 90 päiväksi tai pitkäaikaisesti tekemään luvan edellyttämää työtä. Vastaanottava jäsenvaltio voi edellyttää, että työnteke tapahtuu sen ehdoilla, joten me voimme edellyttää, että myös liikkuvuusjakson aikana luvanhaltijalle maksetaan Suomessa vaadittua palkkatasoa.

EU:n maahanmuuttoa koskevassa sääntelyssä otetaan nykyään huomioon EU-alueella tapahtunut oleskelu, kun myönnetään pysyviä oleskelulupia. Tässäkin tapauksessa EU:n sinisen kortin haltija, kun hän hakee pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupaa, joka vastaa meillä pysyvää oleskelulupaa, saisi lukea edukseen oleskelua muissa jäsenvaltioissa vaadittavaa asumisaikaa kerryttäkseen.

Arvoisa rouva puhemies! Tässä esityksessä säädettäisiin direktiiviin sisältyvästä EU:n sinisen kortin haltijan niin sanotusta työnhakuajasta, jos hän jäisi työttömäksi. Direktiivin sääntelyn takia se tarkoittaisi, että EU:n sinistä korttia ei saisi peruuttaa kolmen kuukauden aikana tai, jos luvanhaltijalla on ollut lupa vähintään kahden vuoden ajan, kuuden kuukauden aikana. Kyse on oleskelusta voimassa olevalla luvalla eikä erillisestä työnhakuluvasta. Tämä merkitsee parannusta luvanhaltijoiden asemaan, sillä tällä hetkellä vastaavasta suoja-ajasta ei ole säätelyä.

Hallitusohjelmassa on myös kirjaus työttömyyden vaikutuksesta oleskelulupaan. Kirjaus sisältää sekä ajatuksen kolmen kuukauden suoja-ajasta että viranomaisvelvoitteen peruuttaa lupa suoja-ajan jälkeen. Hallitus on sopinut, että työnhakuaika on tietyille ryhmille kuusi kuukautta kolmen sijasta, eli siis näille erityisasiantuntijoille. Tuo muutos kohdistuisi sinisen kortin lisäksi kansalliseen erityisasiantuntijalupaan, kasvuyrittäjän eli startup-yrittäjän lupaan ja yrityksen sisäisiä siirtoja koskevan ICT-direktiivin tarkoittamiin johtajiin ja asiantuntijoihin. Korkeasti koulutettujen asiantuntijoiden ja johtajien työnhaku- ja rekrytointiprosessit kestävät yleensä yli kolme kuukautta, joten kuuden kuukauden pidempi suoja-aika on tähän vastaantulo verrattuna hallitusohjelmakirjaukseen. Työnhakuaajan pidentäminen tehdään myös sinisen kortin haltijoille hallitusohjelmakirjauksen toteutuksen yhteydessä, jolloin muutokset tulisivat voimaan vuoden 25 puolella. Samassa yhteydessä säädetään menettelystä suoja-ajan jälkeen.

Arvoisa rouva puhemies! Esityksen pohjana oleva direktiivi olisi tullut saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä 18. päivä marraskuuta 2023 mennessä. Koska näin ei ole tapahtunut ja olemme valitettavasti täytäntöönpanon osalta hieman myöhässä, komissio on käynnistänyt Suomea vastaan rikkomusmenettelyn. Mahdollisten sanktioiden välttämiseksi ja niiden minimoimiseksi pyydän esityksen nopeaa käsittelyä, jos eduskunnan tämä on mahdollista ottaa huomioon.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Puhujalistalta edustaja Ovas-
ka.

17.28 Jouni Ovaska kesk: Arvoisa rouva puhemies! Oikeastaan tässähän nyt on ydinkysymys se, onko hallitus sellainen hallitus, joka haluaa tänne maahan erityisosajia ja ulkomaista työvoimaa vai ei halua. Ja miten ministeri näette, miten ne linjaukset, mistä hallitus on nyt sopinut, kolmesta kuukaudesta kuuteen kuukauteen, suhtautuvat nyt sitten tähän

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2024 vp

lainsäädäntöön? Oletteko te saaneet sovittua, ketkä kuuluvat näiden kirjausten piiriin ja miten sitten edistetään sitä, että Suomeen todella osaajia tulee? Esimerkiksi Intia on yksi maa, josta on tullut huolestuneita viestejä, että heillä olisi osaajia tarjota, ja sieltä olisi tulijoita-kin, mutta hallituksen epäselvä politiikka on ajanut nyt tässä vaiheessa joitakin maahantu-lijointia muihin EU-jäsenvaltioihin. Ja meidän nyt kilpailemme: tietysti Eurooppa tarvitsee osaajia, mutta ennen kaikkea Suomi tarvitsee osaajia. Toivoisin herra ministeriltä vastaus-ta: ovatko ulkomaiset osaajat tervetulleita Suomeen vai onko parempi, että lähtevät no-peasti pois?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Kemppi.

17.30 Hilkka Kemppi kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia ministerille keskustelun avaamisesta täällä eduskunnassa. Jatkan arvostetun kollega Ovaskan puheenvuoroa sillä, että nostan esiin tämän ison osaajapulan kuvan tässä ajassa.

Kyllähän se niin on, että osaajat ovat suomalaisten yritysten kasvun esteenä. Tämä nä-kyi varsin konkreettisesti juuri ennen tätä taantumaa, kun minkä tahansa järjestön ja minkä tahansa yritysmaailman edustajan tutkimuksissa selvisi, että suurimman osan suomalaisis-ta yrittäjistä kasvun esteenä on osaajien löytyminen. Mielestäni tämä esitys ja kysymys ul-komailta tulevan työvoiman mahdollisuuksista työskennellä Suomessa on olennainen sik-si, että ilman heitä meidän osaajapulaan ei pystytäkään vastaamaan. Tällä syntyvyydellä, mikä Suomessa tällä hetkellä on, on ilmiselvää, että me tarvitsemme merkittävän määrän osaajia ulkomailta. Viimeiset kolme vuotta ovat olleet erittäin hyvää aikaa sillä, että mikäli jatka-i-simme samalla kaavalla, Suomessa olisi noin kuusi miljoonaa kansalaista vuonna 2035. Eli olemme saaneet paljon parannusta ulkomailta tulevan työvoiman osalta. Ihmiset ovat si-joittuneet myös työelämään, ja siinä mielessä pidän kehitystä hyvänä.

Nyt kuitenkin hallitus on tekemässä käännöstä, täyskäännöstä, tähän isoon kuvaan. Vai-kuttaa siltä, että tämä on myös hallituksen talouspolitiikan suurimpia virheitä. Mikäli esi-merkiksi tällaisia kolmen kuukauden sääntöjä aletaan tekemään siihen, että ihminen työllistyy, se vaikeuttaa erityisesti perheperusteista maahanmuuttoa, töihin tulevien, per-heen kanssa Suomeen tulevien ihmisten asemaa. En minäkään siirtäisi perhettäni maasta toiseen vain kokeillakseni kolme kuukautta työnhakua. Kyllä se, perheen mukaan ottami-nen, vaatii vahvempaa näkyä siitä, että pystyy jäämään johonkin maahan, pystyy pärjää-mään siellä ja työllistymään ja pystyy hommaamaan toimeentuloa. Täten kysyn myös työ-ministeri Satoselta: Mikä on hallituksen kanta kansainvälisiin rekrytointeihin? Mikä on hallituksen kanta työperäiseen maahanmuuttoon? Miten te näette perheperusteisen maa-hanmuuton merkityksen Suomen taloudelle?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Peltonen.

17.32 Eemeli Peltonen sd: Arvoisa puhemies! Suomen talouden tilanne on vaikea. Siitä olemme varmasti kaikki samaa mieltä. Yksi ratkaisu Suomen talouden haasteisiin on työ-peräinen maahanmuutto ja sen lisääminen. Uskon, että siitäkin olemme laajasti tässä salis-sa yhtä mieltä. Nyt on kuitenkin niin, että esimerkiksi tämä työministerin mainitsema kol-men kuukauden sääntö, tämä niin sanottu potkulaki, on esimerkki juuri sellaisesta toimen-piteestä, joka vähentää Suomen houkuttelevuutta työperäiselle maahanmuutolle, niille

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2024 vp

osaajille, työntekijöille, työvoimalle, joita tämä maa tarvitsee ja tarvitsee yhä enemmän tulevaisuudessa.

Ministeri mainitsi, että olette tekemässä tähän potkulakiin nyt sitten poikkeusta, pientä myönnytystä, että asiantuntijoiden kohdalla se olisikin kuusi kuukautta. Onhan tämä ihan hyvä myönnytys, mutta ainakin itse ajattelen niin, että parempi lopputulos olisi, kun peruisitte tämän potkulain kokonaan. Jo tälläkin hetkellä on merkkejä siitä, että sana kiirii tuolla maailmalla, sana kiirii osaajien keskuudessa, työntekijöiden keskuudessa, jotka pohtivat myöskin Suomea kohti tulemistä. Varmasti on niin, että ei tällainen potkulaki ole mikään houkutin vaan nostaa kynnystä tänne tulla ja saapua, ja Suomi saa sitten yhä vähemmän niitä osaajia, joita meidän talous ja yhteiskunta tarvitsisivat. Perukaa tämä potkulaki. Sen puolesta vetoan vielä kerran.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Honkasalo.

17.34 Veronika Honkasalo vas: Arvoisa puhemies! Kun hallitus nyt kuuntelee elinkeinoelämää niin tarkalla korvalla, niin luulisi, että nimenomaan tässäkin kysymyksessä sitten kuunneltaisiin, että tämä kolmen kuukauden sääntö on aivan järjetön ja se nimenomaan jarruttaa Suomen kehityksen verrattuna esimerkiksi muihin Pohjoismaihin. Ja kyllä itseäni myös vähän vierastuttaa tämä jako osaajiin ja erityisosaajiin. Siinä myös luodaan ikään kuin semmoista eliittiä, kun kyse on siitä, että me tarvitaan kaikenlaisia osaajia tähän maahan.

Kyllä tämä on erittäin ikävä viesti myös niille kaikille maahanmuuttajille, jotka tällä hetkellä tekevät kovaa työtä Suomessa, ovat kovia osaajia. Tämä kolmen kuukauden sääntö ja hallituksen politiikka muutenkin liittyen työperäiseen maahanmuuttoon ovat erittäin ikävä viesti siitä, että ei kannata rakentaa sitä tulevaisuutta Suomessa ja ei kannata tänne jäädä. Olen itse esimerkiksi puhunut niiden ihmisten kanssa, jotka suorittavat esimerkiksi jatko-tutkintoa, ovat jatko-opiskelijoina täällä, erittäin huippulahjakkaita väitöskirjantekijöitä. Kyllä he nyt suunnittelevat sitä tulevaisuuttaan jossain ihan muualla kuin Suomessa, kun hallitus toteuttaa tätä omaa järjetöntä politiikkansa liittyen maahanmuuttoon.

Mikä on teidän vastauksenne, kun nyt kovasti puhutte siitä, että työllisyyttä pitää saada vähän nostettua, osaajia pitää saada enemmän, jotta Suomi menestyy, ja tässä me teemme aivan päinvastaisesti kuin muut Pohjoismaat? Millä tavalla me saadaan niitä osaajia enemmän houkuteltua Suomeen? Ja kun nämä erityisosaajat tänne tulevat, miten me saadaan heidät houkuteltua myös pysymään Suomessa, kun ainakin itseäni huolestuttaa todella paljon myös tämä kiristynyt asenneilmapiiri, joka kaikin tavoin näille ihmisille viestii, että te ette ole tervetulleita tähän maahan?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Koskela, Minja.

17.36 Minja Koskela vas: Arvoisa puhemies! Kun olen keskustellut yliopisto-opiskelijoiden kanssa, he ovat nostaneet esiin huolen liittyen heidän opiskelukavereihinsa, jotka ovat vaihto-oppilaina täällä Suomessa ja jotka ajattelevat, että haluaisivat tänne myöskin jäädä tekemään töitä. Nämä opiskelijat ovat nostaneet esiin, että korkeasti koulutetuilla rekryprosessit ovat lähtökohtaisesti pidempiä, ja tämä usein osuu nimenomaan erityisosaajiin ja näihin vaihto-oppilaisiin, jotka täällä ovat, tai vaihto-opiskelijoihin, jotka ovat täällä Suomessa opiskelleet ja haluaisivat täällä jatkaa. Eli yritän tässä nyt sanoa, että tämä kol-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2024 vp

men kuukauden sääntö tuntuu minusta aivan nurinkuriselta ja hölmöltä ajatellen meidän työllisyyspolitiikkaa mutta myös ihan näiden opiskelijoiden omaa tilannetta.

Haluaisin nostaa tässä esiin myös sen, että monet Suomessa pitkään asuneet maahanmuuttajat ovat nostaneet esiin, että hallituksen politiikka herättää heissä tämmöistä arvottomuuden kokemusta. Tätä ovat nostaneet esiin muutkin kuin erityisosaaajat, joihin tämä keskustelu liian usein ikään kuin kilpistyy, vaikka tässä on kyse myös muista ihmisistä, myös sellaisista ihmisistä, joilla ei ole korkeakoulutusta, jotka ovat tehneet Suomessa pitkään töitä ja ovat halunneet tänne jäädä ja jotka ovat täällä rakentaneet elämäänsä ja perustaneet perheen.

Kysyisin, haluammeko me olla sellainen maa, joka herättää ihmisissä tällaisia arvottomuuden kokemuksia. Ja halutaanko me olla sellainen maa, jossa ihmiset jaetaan kahteen kastiin syntyperän perusteella, koska näin tässä valitettavasti on käymässä, ja nämä ovat niitä kokemuksia, joita ihmiset meille kertovat. Minun mielestäni Suomi tarvitsee kaikenlaista maahanmuuttoa, ihan lähtien siitä, että meidän syntyvyys on laskussa. Se on asia, mikä on vain faktisesti niin, että me tarvitsemme sitä, mutta ennen kaikkea me tarvitsemme Suomessa inhimillisyyttä, ja tämä hallituksen politiikka vie siinä nyt väärään suuntaan, ja olen siitä kyllä itse todella huolissani.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Perholehto.

17.38 Pinja Perholehto sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Oikeastaan jatkan tästä edellisestä puheenvuorosta sujuvasti liittyen ehkä laajempaan kuvaan hallituksen maahanmuuttopolitiikassa, sillä jaan kyllä tämän vasemmistoryhmästä tulleen näkemyksen siitä, että Suomi tarvitsee osaaajia, olivatpa he sitten toiselta asteelta, korkea-asteelta tai vasta lapsia ja nuoria kasvamassa osaaajiksi, ja sen vuoksi ehkä maahanmuuton jaottelu kovinkaan kategorisesti ikään kuin eri putkiin ei ole mielekästä. Nimenomaan tässä suhteessa ajatellen, että hallituksen politiikka sahaa omaa oksaansa. Nimittäin ei luo Suomesta kovinkaan houkuttelevaa kuvaa ulkomaille se, että täällä aiheesta toiseen puhutaan itse asiassa maahanmuutosta, vaikkei se kovinkaan asiaan liitännäistä olisikaan.

Se, mihin se liittyy, on pohjoismainen malli. Täällä on monta viikkoa, oikeastaan monta kuukautta, puhuttu pohjoismaisesta mallista, ja nimenomaan se, missä Suomi ei ole pohjoismaisella tasolla, on väestön ikärakenne, ja tähän kv-osaaajat, kaikki työperäisesti maahan tulevat tai jollain muulla statuksella Suomeen tulevat ja tänne integroituvat ovat valtaosan tervetulleita työmarkkinoille. Olen siitä aidosti, oikeasti huolissani, että nyt sellaista viestiä ei lähetetä. Joskus tässä salissakin on käytetty sellaisia puheenvuoroja, että ihmisten ei pitäisi tulla Suomeen siksi, että heille maksetaan liian pientä palkkaa tai että tänne rakentuu kahden kerroksen työmarkkinat, ja kaikille heille voisin sanoa, että vika ei ole niissä työntekijöissä, jotka tänne tulevat, joille ei makseta riittävää palkkaa tai joiden työehtoja poljetaan, vaan vika on siinä, että meillä ei Suomessa ole tarpeeksi valvontaa. Me olemme täällä ehdottaneet esimerkiksi alipalkkauksen kriminalisointia, ammattiliitoille kanneoikeutta, jotta yksittäisen työntekijän ei tarvitsisi kantaa taakkaa, mikäli tulee kaltoin kohdelluksi tai ei tunne suomalaisen työelämän pelisääntöjä. Toivon, että hallitus ehkä pohtisi vielä myös tämäntyyppisiä asioita, sillä samaan aikaan, kun lisätään velvollisuuksia, velvoitteita, on tärkeää pitää huolta myös siitä, että ne ihmiset, jotka tänne tulevat, kokevat, että heitä kunnioitetaan täällä, heitä pidetään arvokkaina työntekijöinä ja osaaajina.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2024 vp

Toisaalta se antaa viestin myös kaikille muille, että hekin mahdollisesti tänne Suomeen haluavat tulevaisuudessa tulla yhteiskuntaa rakentamaan ja työtä tekemään.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Myönnän tässä vaiheessa nämä neljä puheenvuoroa, jotka on nyt varattu, ja sen jälkeen ministeri. Sitten siirrymme takaisin tuonne seiskaan. — Elikkä Razmyar.

17.41 Nasima Razmyar sd: Arvoisa rouva puhemies! Suomi on hyvin riippuvainen maahanmuutosta. Me oikeastaan tarvitsemme vuosittain 44 000 hengen nettomaahanmuuttoa. Tämä on valtava määrä, ja kuten täällä ollaan keskusteltu, kehitys on viime vuosina ollut varsin hyvä, kiitos viime hallituksen. Vaikeista olosuhteista huolimatta Suomeen muutti hyvin maahanmuuttajia nimenomaan työn perässä.

Se, miten tämä hallitus sitten jatkaa tämän kehityksen kanssa, jää nähtäväksi. Valitettavasti teidän alkutaipaleenne ei ole vakuuttanut työperäisen maahanmuuton osalta. Heti hallitusohjelmanne yhteydessä tosiaankin tämä kolmen kuukauden maastapoistolaki oli hyvin, hyvin surullinen. Toki tähän nyt sitten olette ehdottamassa kolmen kuukauden sijaan kuutta kuukautta, mutta pahoin pelkään, ministeri Satonen, että jo itsessään tämä keskustelu ja avaus on hyvin paljon vahingoittanut Suomen mainetta myös kansainvälisten osaajien keskuudessa. Se on näkynyt meidän yrityksissämme, se on näkynyt elinkeinoelämässä ja se on näkynyt juuri niissä keskusteluissa, mitä moni on varmasti käynyt monen maahanmuuttajataustaisen kanssa, jotka kenties ovat miettineet, voiko omasta maasta tänne tulla töihin ja miten esimerkiksi omaa firmaa voisi täällä Suomessa kasvattaa.

Toivon todella, että nämä kylmät faktat jo itsessään kertovat siitä, että Suomi tarvitsee erittäin kipeästi maahanmuuttoa. Samanaikaisesti meidän täytyy tunnistaa myöskin se tosiasia, että me kilpailemme sellaisten maiden kanssa, jotka tarjoavat kaikenlaisia nimenomaan osaajille, työn perässä tuleville maahanmuuttajille, ja silloin tietenkin Suomen pitää kilpailla niillä vahvuuksilla, mitä, arvoisa puheenjohtaja, meillä on. Suomi on turvallinen maa. Me olemme hyvin tunnettuja meidän koulutuksestamme ja siitä, että me pystymme takaamaan esimerkiksi hyvän perhe-elämän. Ne ovat niitä vahvuuksia, joita Suomen tulisi hyödyntää. Sen vuoksi esimerkiksi se, miten puoliset täällä kotoutuvat, on myös erittäin tärkeää.

Itse olen samaa mieltä siitä, kuten moni edustaja täällä on sanonut, että tietenkin Suomi tarvitsee erityisosaajia mutta tällä hetkellä me tarvitsemme kaikenlaisia osaajia. Jos me kategorisesti luokitellaan ihmisiä erityisosaajiin ja niihin osaajiin, jotka ovat vähemmän kelpoisia tähän maahan, pahoin pelkään, että tämäkin vahingoittaa meidän mainettamme. Toivon todella, että Suomi on avoin maa, kansainvälinen maa, ja tänne otetaan vastaan kaikenlaisia ihmisiä erilaisista taustoista ja hyödynnetään heidän tärkeää osaamistaan meidän yhteisen tulevaisuutemme eteen.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Gebhard.

17.44 Elisa Gebhard sd: Arvoisa puhemies! Minkä takia kukaan haluaisi muuttaa Suomeen tekemään töitä, asettua tänne, ottaa perheensä mukaan, mikäli meidän viestimme on se, että jos jotain sattuu ja jäät hetkeksi työttömäksi, joudut välittömästi poistumaan maasta. Tämä jos mikä välittää signaalin, että tänne ei kannata tulla, täällä ei arvosteta maahanmuuttajaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2024 vp

Me todella sahaamme itseämme jalkaan, jos tällaisen signaalin lähetämme. Työtä tekevän väestön määrä tosiaan vähenee Suomessa, ja itse ajattelen, että meidän pitäisi pikemminkin pyrkiä houkuttelemaan tänne ihmisiä kuin karkottamaan heitä pois. Ja itsekin kyllä täytyy sanoa, että vierastan ajatusta jonkinlaisista eliitti-ihmisistä, joihin tämä maasta poistumisen sääntö ei pitäisi, sillä me tarvitsemme ylipäänsä työikäistä väkeä tänne. Toivon todella, että hallitus tekee täyskäännöksen ja pyrkii pikemminkin houkuttelemaan tänne työtä tekevää väestöä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kemppi.

17.45 Hilkka Kemppi kesk: Arvoisa rouva puhemies! Työperäisen maahanmuuton vastustaminen on todellakin hallituksen talouspolitiikan selkeä virhe. Tapasin vastikään erään ikäiseni rouvan, joka on Suomessa opiskellut maisteri. Hän oli hakenut 500:aa työpaikkaa, ja hänet oli kutsuttu ulkomaisella nimellä viiteen työhaastatteluun. Mielestäni tuo suhde ei ollut ihan oikeasuhtainen. Se varmasti kuvaa sitä, että meillä on vielä paljon tehtävissä maahanmuuttotaustaisten työntekijöiden, motivoituneiden työntekijöiden, työllistymisen tukemisessa ja siinä, miten saisimme heitä myös rekrytoitua ja jäämään Suomeen tuon koulutuksen jälkeen. Tämä tapaamani henkilö puhui sujuvaa suomea, ja uskon, että hänen ammattitaidostaan olisi monessa työpaikassa iloa.

Ajattelen, että esimerkiksi tämä hallituksen edistämä, viime kaudella käyntiin pyöräytetty TE2025-uudistus voisi olla hyvä avain nyt maahanmuuttotaustaisten ihmisten työllistämisen helpottamiseen. Sen takia kysynkin työministeri Satoselta, kun olette arvokkaasti salissa kuulemassa ja vastaamassa kysymyksiin ja kertomassa hallituksen kantoja, että voisitteko kuvata sitä, millä tavalla hallitus johtaa TE-uudistuksessa tämän maahanmuuttotaustaisten työntekijöiden työllistämisen polkuja niin, että kunnissa osattaisiin tarjota näitä palveluita, kyettäisiin kehittämään näitä palveluita ja sitä kautta me saisimme houkuteltua yhä useampia korkeakoulutuksen ja muun koulutuksen perässä Suomeen tulevia ja mahdollisesti myös työpaikkojen perässä alun perin Suomeen tulevia uussuomalaisia työelämään ja saisimme heitä tuettua työelämään niin, että heidän työssäolonsa olisi mahdollisimman sujuvaa ja sinne pääseminen olisi turvattu.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Tässä vaiheessa viimeisen puheenvuoron käyttää edustaja Strand, ja sitten ministeri.

17.47 Joakim Strand r: Tack, ärade talman! On aivan totta, että tarvitsemme työperäistä maahanmuuttoa. Esimerkiksi tuolla meillä Pohjanmaalla pelkästään Vaasassa on yli sata kansalaisuutta, yli sataa eri kieltä puhutaan. Ilman heitä siellä ei olisi Pohjoismaiden merkittävintä energiateknologian keskittymää, ei olisi Pohjoismaiden merkittävintä osuutta vihreitä patenteja ja niin edelleen. Tarvitaan ehdottomasti osaajia.

Mielestäni edustaja Razmyar puhui hyvin tästä kokonaisuudesta, johon myös puoliset liittyvät. Meillä on hyvin systemaattisesti tällaisia spouse programmeja, missä käydään läpi ja kerätään jengiä kasaan, tosi paljon aktiivisia erilaisia communityja, jotka tekevät erinomaista työtä ja jeesaavat toisiaan myös yhdessä meidän kanssa. Hyvä, että saatiin korjattua tämä kolmen kuukauden keissi nyt kuuteen kuukauteen. Ja jos ottaa huomioon myös ne nyt putkessa olevat investoinnit — puhutaan paristasadasta miljardista eurosta parhaimmillaan erilaisiin vihreään siirtymään liittyviin teknologioihin ja toimintaan — niin ehdot-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2024 vp

tomasti tarvitaan järkevää työperäistä maahanmuuttoa. Itse myös uskon, että Suomi siihen pystyy.

On väärin antaa myös sellaista kuvaa, että nämä viime vuodet ovat jotenkin olleet optimaalista. Kyllä meillä on paljon surullisia esimerkkejä myös viime hallituskaudelta ja sitä edeltäviltä, kun on heitetty ulos maasta ihmisiä, jotka ovat olleet monta vuotta töissä ja opineet kielet ja sattuneet väärää ruksia laittamaan jossain vaiheessa. En viitsi nyt kerrata, ketkä ovat silloin olleet vaikka sisäministerinä, kyllä me ollaan kaikki oltu tässä suhteellisen huonoja, mutta pyritään menemään nyt jollain tavalla parempaan suuntaan ja myös nopeuttamaan niitä prosesseja yritysten näkökulmasta. Siitä on kyllä tullut kiitosta myös, että Migrissä on nyt jotain edistystäkin ainakin jossain määrin tapahtunut, mutta paljon on vielä töitä. Kiitos ministerille tässäkin asiassa aika hyvästä työstä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: No niin. — Ja sitten ministeri, noin kolme minuuttia.

17.49 Työministeri Arto Satonen: Arvoisa rouva puhemies! Kiitos tästä keskustelusta. Se ei juurikaan liittynyt siniseen korttiin, mutta ei se mitään, se liittyi työperäiseen maahanmuuttoon.

Ehkä ihan ensimmäisenä haluaisin esittää semmoisen toiveen arvon oppositiolle, että tämä on minusta sentyyppinen asia, vaikka ymmärrän sen, että hallituksen politiikkaa kuuluu opposition kritisoida, sitä kuuluu haastaa ja siitä kuuluu tuoda omia ehdotuksia ja myöskin kannustaa hallitusta aina parempiin suorituksiin, niin minä toivoisin kyllä sitä, että puheenvuoroja mietittäisiin myös siitä näkökulmasta, minkälaisen viestin tämä antaa niille ulkomaalaisille, jotka oikeasti miettivät, tulevatko he Suomeen tai jäävätkö he tänne. Tämä on nimittäin sillä tavalla nyt vakava kysymys, että jos me katsotaan, mitä tässä hallituksen työperäisen maahanmuuton politiikassa ihan oikeasti nyt tapahtuu, niin se on tehty, että 1 600 euron raja tulee sille, että tänne tulee henkilö töihin, ja tätä on muuten kannattanut nimenomaan sitten SAK, ei työnantajapuoli — tässä vaan väliaikatieta.

Sitten täällä on noteerattu juuri tämä, josta täällä muun muassa edustaja Koskela käytti hyvän puheenvuoron, että näillä korkeammin koulutetuilla henkilöillä ne rekrytointiprosessit kestävät kauemmin, ja sen jälkeen heillä tämä raja nostetaan kuuteen kuukauteen, kun muilla se on kolme kuukautta. Tämä ero ei johdu siis siitä, että me haluttaisiin käsitellä erilaisia ryhmiä eri tavalla, vaan se johtuu siitä, että tällaisessa suorittavan portaan työtehtävässä yleensä kolmen kuukauden aikana löytää kyllä työpaikan yhtä helposti kuin vaikka yliopiston professori kuudessa kuukaudessa, kun tämä rekrytointiprosessi vaan kestää pidempään. Eli tämä on ihan järkevä.

Sitten kun täällä verrattiin tähän pohjoismaiseen malliin — taisi olla hyvä puheenvuoro Pinja Perholehdolta — niin nimenomaan pohjoismaista mallia me tässä haetaan. Nimittäin muissakin Pohjoismaissa on kyllä käytäntöjä siihen, että jos sitten työnsä menettää, missä ajassa pitää löytää uusia töitä ja muita. Eli tätä pohjoismaista mallia me tähän nimenomaan haetaan.

Nämä kaikki asiat liittyvät nyt siihen hallituksen esitykseen, joka sitten ensi syksynä tuodaan tänne ratkaistavaksi.

Tosiaan nämä puheenvuorot ovat olleet tärkeitä. Olen myös itse käyttänyt aika paljon omaa aikaani siihen, että olen käynyt keskustelemassa erilaisten maahanmuuttajaryhmien kanssa ja nimenomaan näitten erityisosajien kanssa. Olen käynyt muun muassa Woltilla,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2024 vp

tavannut intialaisia maahanmuuttajia isommassa ryhmässä, ja sen takia sanoin sen, minkä aluksi sanoin, koska huomasin selvästi, kun heidän kanssaan keskustelin, että ihan ei ollut oikeata tietoa siitä, mitä Suomessa hallituksen työperäisen maahanmuuton osalta ollaan tekemässä. Täytyy nimittäin muistaa se, että me jatkamme myös edellisen hallituksen aloittamaa politiikkaa siitä, että meillä on nämä neljä kohdemaata, joista me erityisesti pyrimme rekrytoimaan väkeä. Ne ovat Filippiinit, Vietnam, Brasilia ja Intia. Kuten hyvin tiedämme, esimerkiksi Intiasta tulee todella paljon erityisosajia pääkaupunkiseudulle tällä hetkellä koko ajan, Vaasassa on todella paljon, ympäri Suomea on tullut. Minä toivon, että se olisi meidän yhteinen viesti, että me ollaan vastaanottavia tämän työperäisen maahanmuuton suhteen, mutta toki on niin ja sen takia se 1 600 euron rajakin tulee, että ajatteleme myös niin, että henkilön, joka tänne tulee töihin, pitää sillä palkallaan tulla toimeen, ja siitä se raja lähtee.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan.